

Ўзбекистон

АДАБИЁТИ ва САНЪАТИ

ҲАФТАЛИК ГАЗЕТА

ӮЗБЕКИСТОН
ADABIYOTI VA SANATI

2000 йил

1956 йил 4 январдан нашр этила бошлаган

● 19 май, №21 (3559)

ВЛАДИМИР ПУТИН ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛДИ

18 май куни Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин амалий ташири билан Ўзбекистонга келди. Бу унинг Президент лавозимини расман эгаллаганидан кейинги биринчи хорижий сафаридир. В. Путин Россия Бош вазири лавозимидан ишлаб юрган кезларида, аникроғи, ўтган йилнинг дебар ойида ҳам Ўзбекистонга келган ва ўша ташири аносиди иккита томонлама муносабатларда улкан бурилишлар ясашга каратилган хужжат имзоланган эди. Сўнгти вактларда жарон оммавий ахборот востиларида Россия билан Ўзбекистон ўтасидаги алоқалар изчилашиб бораётгани кайд этилмоқда. Бу иккимамлакат ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришдан мағнафатдор эканлигини яхши англатни, алоқаларни мустахкамлаша интиши билан хилда кучли эканлигини кўрсатади. Кузак-

тувчиларниң фикрича, В. Путиннинг юртимизга буорган бу гали, Президент сифатидаги ташриф муносабатларимизни янги погонага кўташига картилан яна бир залворли қадам бўлади.

Тошкент аэропортида юксак мартабали мемхон ва унинг рафиқасини мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов рафиқаси билан қарши олди. Икки давлат президентлари гўнгун мавзанинг ҳамкорликни таркибдаги музокараларни бўйиб ўтди. Учрашувларда икки томонлама савдо-итисодий алоқаларни юнада кенгайтириш, ҳарбий ва ҳарбий-техникавий ҳамкорлик, ҳумладан, Афғонистондаги вазиятни барқорлаштириш, ҳалкаро террорчилика карши биргалида курашиш ва бошқа мусалалар мухокама этилиши кутилмоқда.

«Дўрмон» қароргоҳида Россия Президентини расмий тутиб олиши марсомини бўйди. Юксак мартабали мемхон шарафига фахри корову сафтортади. Ўзбекистон ва Россия

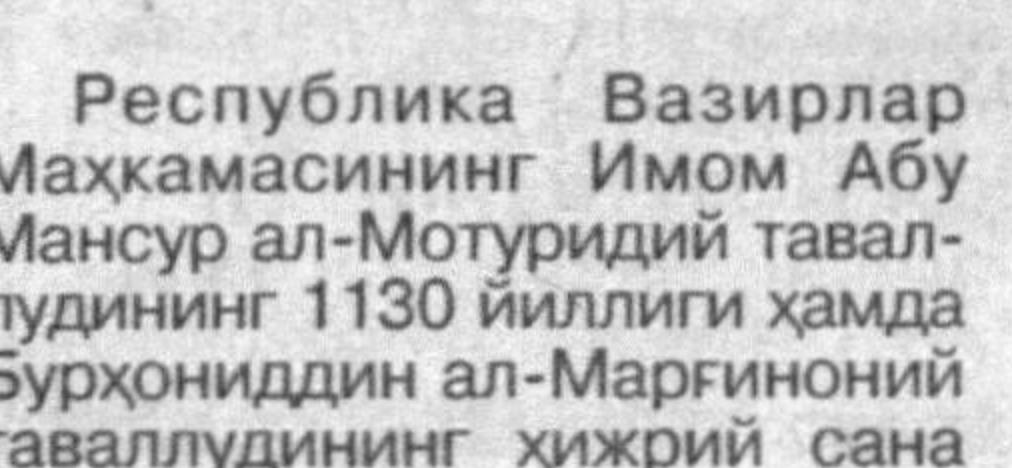
Президентлари шохсупага кўтарилди. Икки давлат мадҳиялари янгради. Президентлар фахри корову сафи олдиндан ўтди. Шундан сўнг икки давлат раҳбарларининг яккана-якка мулокоти бўлиб ўтди.

19 май куни Ўзбекистон ва Россия Президентларининг мулокоти давом этди ҳамда иккимамлакат расмий дедегияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари бўйиб ўтди. Учрашувларда икки томонлама савдо-итисодий алоқаларни юнада кенгайтириш, ҳарбий ва ҳарбий-техникавий ҳамкорлик, ҳумладан, Афғонистондаги вазиятни барқорлаштириш, ҳалкаро террорчилика карши биргалида курашиш ва бошқа мусалалар мухокама этилиши кутилмоқда.

(ЎзА)

АЛЛОМАЛАР ТҮЙИГА ХОЗИРЛИК

Республика Вазирлар Мажхамасининг Имом Абу Мансур ал-Мотуридин тавалуддининг 1130 йилигига ҳамда Бурхониддин ал-Марғонин тавалуддининг хуҷрий сано бўйича 910 йилигига нишонлаш тўғрисидаги қарорига биносан мажмакатимизда катта ташкилий-иходий ишлар олиб бораётмоқда.

Республика Бадийи академияси узбу юбилейларнинг расмий эмблемаларини яратиш бўйича Самарқанд ҳамда Фарғона вилоятларни юҳим-

ликлари билан биргалиқда сано танлов ўтказди. Имом Абу Мотуридиннинг юбилейига багишланган эмблемани яратиш бўйича ўтказилган танновда ўн нафар иходкор катнашди. Ўзбекистон Бадийи академиясининг академик котиби, ҳайкалтарош Т. Тохихъаев расмий ташкилий-иходий ишларни юнади. Ислом Каримов танновда ўтказилган ташкилий-иходий ишларни юнади. Узбекистон Бадийи академиясининг хакиқи аъзоси Туркменистан Кўзимев юратган лойиҳанинг голиб деб топди. Ўқорида ана шу эмблемалар ёзътиборингизга ҳавола иштимоқда.

Бурхониддин ал-Марғонин юбилейига багишланган эмблемани яратишда ўн иштирокчидан ўтказилган танновда ўн нафар иходкор катнашди. Ўзбекистон Бадийи академиясининг хакиқи аъзоси Туркменистан Кўзимев юратган лойиҳанинг голиб деб топди. Ўқорида ана шу эмблемалар ёзътиборингизга ҳавола иштимоқда.

нний юбилейига багишланган эмблемани яратишда ўннашети билан иштирокчидан ўтказилган танновда ўн нафар иходкор катнашди. Ўзбекистон Бадийи академиясининг академик котиби, ҳайкалтарош Т. Тохихъаев расмий ташкилий-иходий ишларни юнади. Ислом Каримов танновда ўтказилган ташкилий-иходий ишларни юнади. Узбекистон Бадийи академиясининг хакиқи аъзоси Туркменистан Кўзимев юратган лойиҳанинг голиб деб топди. Ўқорида ана шу эмблемалар ёзътиборингизга ҳавола иштимоқда.

Бурхониддин ал-Марғонин юбилейига багишланган эмблемани яратишда ўн иштирокчидан ўтказилган танновда ўн нафар иходкор катнашди. Ўзбекистон Бадийи академиясининг хакиқи аъзоси Туркменистан Кўзимев юратган лойиҳанинг голиб деб топди. Ўқорида ана шу эмблемалар ёзътиборингизга ҳавола иштимоқда.

Камолиддин Беҳзод тавалудчигини 545 йиллиги оидидар

ИЗЛANIШ MAХSUЛИ

Ўзбекистон ҳалқ рассоми, академик Малик Набиев саксон беҳ ёшга яхинлаш қолганларига қарамагина мәърифатпавар инсон Мунаваррор кори, миллий озодиганинг учун курашган саркарда Мадаминбек портретларини нийясига етказбидилар.

Тиниб-тинимас мусаввир эндилика Камолиддин Беҳзод киёфасини яратиш учун туну кун изланмоқдалар.

— Буюк мусаввирнинг 540 йилигига нишонланганда замонамизнинг бирорта рассомини Беҳзоддининг муносаби портретини яратолади, — дедилар билан сұхбатда мусаввир. — Бирок Чингиз аканинг шоғили шоғиди Содик Раҳмоновнинг Беҳзод шоғирларидан бири чизиган «Беҳзод портрети»нинг миниаторлардан катталаштириган мөйбүзегали мусаввир менга бирор ёқандай бўлди. Бу портрет ягона хисобланиб, номалум мусаввир томонидан бўй баравар тасвириланган. Содик Раҳмонов факат бош қисми олиб, шу кун талабига мослаб тасвирилаб, тузикилган. Узун тасвириланган бўйин қисмига ўз таҳририни киритиб, портретта нағислик кишишлабди. Нусха асари санъатнослир томонидан яхши бахоланди. Ўша йили очилган кўргазмада мусаввир Азиз Маматовнинг «Беҳзоддин болалиги» портретини ҳам кўргандиган. Ўйнан, соглом ҳеҳрада тасвириланган, лекин биз тасаввур этган мусаввирдан йирок. Хуллас, мен ҳам ба борада ўз күчими синаб кўришга бўл боғладим:

— Сиз тасвирилгангандай Беҳзод портрети кимларнинг ишига асосланди ёки ўзинизнинг тасаввурингизми? — деб сўради мусаввирдан.

— Башошларда бўлганидек, биринчи навбатда тасаввуримга асосландим. Иккичицандан, бу ишми қашғиёт эмас.

Чунки Беҳзод тасвири миниатора сурат бўлса ҳам бор.

Беҳзоддинг шоғили шоғили тасвиридан ҳам фойдаланишга ҳаракат қўялпанди. Тасаввурим ва тайёр тасвиридан олган тассорутларни ўйнунлашиб, назаримда, ёмон бўлмапти.

Малик ака Беҳзоднинг йигитлик чорғини акс эттиришга уринадиган эндиликада. Ўз кўринишлари, кош-кўзлари, ўй-хўйлари, ақл-заковатининг чехрада балбик туриши тасвири жуда мослаб тасвирилаб, тузикилган. Узун тасвириланган бўйин қисмига ўз таҳририни киритиб, портретта нағислик кишишлабди. Нусха асари санъатнослир томонидан яхши бахоланди. Ўша йили очилган кўргазмада мусаввир Азиз Маматовнинг «Беҳзоддин болалиги» портретини ҳам кўргандиган. Ўйнан, соглом ҳеҳрада тасвириланган, лекин биз тасаввур этган мусаввирдан йирок. Хуллас, мен ҳам ба борада ўз күчими синаб кўришга бўл боғладим:

— Сиз тасвирилгангандай Беҳзод портрети кимларнинг ишига асосланди ёки ўзинизнинг тасаввурингизми? — деб сўради мусаввирдан.

— Башошларда бўлганидек, биринчи навбатда тасаввуримга асосландим. Иккичицандан, бу ишми қашғиёт эмас.

Чунки Беҳзод тасвири миниатора сурат бўлса ҳам бор.

Беҳзоддинг шоғили шоғили тасвиридан ҳам фойдаланишга ҳаракат қўялпанди. Тасаввурим ва тайёр тасвиридан олган тассорутларни ўйнунлашиб, назаримда, ёмон бўлмапти.

Малик ака Беҳзоднинг йигитлик чорғини акс эттиришга уринадиган эндиликада. Ўз кўринишлари, кош-кўзлари, ўй-хўйлари, ақл-заковатининг чехрада балбик туриши тасвири жуда мослаб тасвирилаб, тузикилган. Узун тасвириланган бўйин қисмига ўз таҳририни киритиб, портретта нағислик кишишлабди. Нусха асари санъатнослир томонидан яхши бахоланди. Ўша йили очилган кўргазмада мусаввир Азиз Маматовнинг «Беҳзоддин болалиги» портретини ҳам кўргандиган. Ўйнан, соглом ҳеҳрада тасвириланган, лекин биз тасаввур этган мусаввирдан йирок. Хуллас, мен ҳам ба борада ўз күчими синаб кўришга бўл боғладим:

— Сиз тасвирилгангандай Беҳзод портрети кимларнинг ишига асосланди ёки ўзинизнинг тасаввурингизми? — деб сўради мусаввирдан.

— Башошларда бўлганидек, биринчи навбатда тасаввуримга асосландим. Иккичицандан, бу ишми қашғиёт эмас.

Чунки Беҳзод тасвири миниатора сурат бўлса ҳам бор.

Беҳзоддинг шоғили шоғили тасвиридан ҳам фойдаланишга ҳаракат қўялпанди. Тасаввурим ва тайёр тасвиридан олган тассорутларни ўйнунлашиб, назаримда, ёмон бўлмапти.

Малик ака Беҳзоднинг йигитлик чорғини акс эттиришга уринадиган эндиликада. Ўз кўринишлари, кош-кўзлари, ўй-хўйлари, ақл-заковатининг чехрада балбик туриши тасвири жуда мослаб тасвирилаб, тузикилган. Узун тасвириланган бўйин қисмига ўз таҳририни киритиб, портретта нағислик кишишлабди. Нусха асари санъатнослир томонидан яхши бахоланди. Ўша йили очилган кўргазмада мусаввир Азиз Маматовнинг «Беҳзоддин болалиги» портретини ҳам кўргандиган. Ўйнан, соглом ҳеҳрада тасвириланган, лекин биз тасаввур этган мусаввирдан йирок. Хуллас, мен ҳам ба борада ўз күчими синаб кўришга бўл боғладим:

— Сиз тасвирилгангандай Беҳзод портрети кимларнинг ишига асосланди ёки ўзинизнинг тасаввурингизми? — деб сўради мусаввирдан.

— Башошларда бўлганидек, биринчи навбатда тасаввуримга асосландим. Иккичицандан, бу ишми қашғиёт эмас.

Чунки Беҳзод тасвири миниатора сурат бўлса ҳам бор.

Беҳзоддинг шоғили шоғили тасвиридан ҳам фойдаланишга ҳаракат қўялпанди. Тасаввурим ва тайёр тасвиридан олган тассорутларни ўйнунлашиб, назаримда, ёмон бўлмапти.

Малик ака Беҳзоднинг йигитлик чорғини акс эттиришга уринадиган эндиликада. Ўз кўринишлари, кош-кўзлари, ўй-хўйлари, ақл-заковатининг чехрада балбик туриши тасвири жуда мослаб тасвирилаб, тузикилган. Узун тасвириланган бўйин қисмига ўз таҳририни киритиб, портретта нағислик кишишлабди. Нусха асари санъатнослир томонидан яхши бахоланди. Ўша йили очилган кўргазмада мусаввир Азиз Маматовнинг «Беҳзоддин болалиги» портретини ҳам кўргандиган. Ўйнан, соглом ҳеҳрада тасвириланган, лекин биз тасаввур этган мусаввирдан йирок. Хуллас, мен ҳам ба борада ўз күчими синаб кўришга бўл боғладим:

— Сиз тасвирилгангандай Беҳзод портрети кимларнинг ишига асосланди ёки ўзинизнинг тасаввурингизми? — деб сўради мусаввирдан.

— Башошларда бўлганидек, биринчи навбатда тасаввуримга асосландим. Иккичицандан, бу ишми қашғиёт эмас.

Чунки Беҳзод тасвири миниатора сурат бўлса ҳам бор.

Беҳзоддинг шоғили шоғили тасвиридан ҳам фойдаланишга ҳаракат қўялпанди. Тасаввурим ва тайёр тасвиридан олган тассорутларни ўйнунлашиб, назаримда, ёмон бўлмапти.

Малик ака Беҳзоднинг йигитлик чорғини акс эттиришга уринадиган эндиликада. Ўз кўринишлари, кош-кўзлари, ўй-хўйлари, ақл-заковатининг чехрада балбик туриши тасвири жуда мослаб тасвирилаб, тузикилган. Узун тасвириланган бўйин қисмига ўз таҳририни киритиб, портретта нағислик кишишлабди. Нусха асари санъатнослир томонидан яхши бахоланди. Ўша йили очилган кўргазмада мусаввир Азиз Маматовнинг «Беҳзоддин болалиги» портретини ҳам кўргандиган. Ўйнан, соглом ҳеҳрада тасвириланган, лекин биз тасаввур этган мусаввирдан йирок. Хуллас, мен ҳам ба борада ўз күчими синаб кўришга бўл боғладим:

— Сиз тасвирилгангандай Беҳзод портрети кимларнинг ишига асосланди ёки ўзинизнинг тасаввурингизми? — деб сўради мусаввирдан.

— Башошларда бўлганидек, биринчи навбатда тасаввуримга асосландим. Иккичицандан, бу ишми қашғиёт эмас.

Миразиз А'зам

**САМОДА
БУЛБУЛИМ
ОРЗУ...**

Чекингдаги ўрток мен бўлажакман,
Этингдаги тирнок мен бўлажакман.

Азалдан то абад юз йил, минг ийлар
Юзларингга муштоқ мен бўлажакман.

Агарда ухламоқ истасанг ухла,
Бошингдаги ўйғоқ мен бўлажакман.

Ёвларинг кўпайса, сени бундан-да
Кучлантиргич байроқ мен бўлажакман.

Адашсанг боши берк кўчалар ичра
Йўлжурасаткич бармоқ мен бўлажакман.

Айро кетар бўлсанг менсиз йўлларга,
Руҳингдаги чарчоқ мен бўлажакман.

Амиринг, азизинг, аъзаминг менман
Умрингда сўнг чақмоқ мен бўлажакман.

Кема сайрига уммонда бўлур аксар тўфон монеъ,
Менинг сайримга кўйингда бўломайди бирон монеъ.

Тиконли ё довонли – жарли йўлларни писанд этмам,
На қақшатич совуқ бўлгай, на менга қаҳратон монеъ.

Сенинг мавжудлигинг Ерда ҳәётимга кафолатди,
Разил кучлар аромизига кўйлес мас ломакон монеъ.

Юзингнинг офтобига тўёлмай ўлмагим йўқдур,
Бўломас сенга етмакка менга икки жаҳон монеъ.

Дема: Эй, Миразиз А'зам, лоф этма, ишқ заҳмати зилдир,
Ваҳм бермас менга, гарчи йўлимда минг ниҳон монеъ.

Фақат икрорим улдирким: хоҳи ошкор, хоҳи пинҳон
Хиёнат қиласанг ўлгумман, шу – умримга калон монеъ.

«Бир гаройиб дилрабоқи, кулагуси шўх, тори шўх,
Торини сайраттанида гул каби руҳкори шўх.

Зулфарининг раксларию кўзларининг шуласи,
Лабларининг лъялларию сўйлаган ашъори шўх.

Сўйлаган ашъори ичра ҳар сатрда бир имо,
Таъби нозик, маъни инжа, воҳ, сири-асори шўх.

Шўрлик ошикни кўяр ул икки ўт ўртосига,
Бир қаранг, инкори шўх-да, бир қаранг, икори шўх.

Найлайн кўнгил асири – мен факир ношуд эсон,
Хар сўзим фош алар элга ул юзи гулнори шўх.

Ошик инсонни юпатгай Миразиз А'зам мудом:
Дўпписин осмонга отсин кимнингди дилдори шўх.

Хаётимнинг кузида сен кўзинг очдинг, Кизим Орзу,
Кувонч бўлдинг, зиё бўлдинг Кўзимда Юлдузим Орзу.

Сенинг мавжудлигинг мазкур хаётимга кафил бўлди,
Муаллак кунларим битди, Заминда Илдизим Орзу.

Сенингиз сузин олам каро зиндан бўлиб, менга
Захар-закум килиб эрди энг етилган кезим, Орзу.

Сенинг бирла келиб етди кўшши бу ёруғ кунлар,
Аёналашиб бутун маъно, равонлашиб изим, Орзу.

Менинг бошимдаги Кузун сенинг бошингда йўк энди,
Халоссан сен талончи чангалидан, Тенгисим Орзу.

Ёнингда уч оғанг бордур, кетингда бир ининг бордур,
Кўлингда ўз ҳакинг бордур, Хурсан, Қулар Юзим Орзу.

Сенинг баҳтиң, камолингни кўришга иштиёқим зўр,
Самода булбулим Орзу, заминда Денгизим Орзу.

Худо, дер Миразиз А'зам: Менинг наслим омон бўлсун,
Кўзи дур тўқимасун ортуқ, ушалган Орзум Орзу.

ШОИРГА ЭҲТИРОМ

Халқимизнинг эзгу анъаналаридан бири ўтганлар хотирасини ёх, кўтиарнилар билан давом этातир.

Хотира ва Қадрлаш кунни муносабати билан халқимиз меҳрини қозонган атоқли шоир Ҳамид Олимжон таваллудининг 90 йиллиги Жиззазда кенг нишонланди. Жаззахликларнинг меҳнатлари билан шаҳар марказидаги Ҳамид Олимжон номли боб таниб ўйлумас даражада ўзгари, бодга улкан бунёдкорлик ишлари амалга ошириди.

Шоирнинг хайкал боғ ўртасига қўчирилди, хайкат атрофи гарнит билин қопланни, мармар ётқизилди. Дарвазадан шоир хайкалнага чиройли ёриттилар ўрнитти, 2000 туп гул кучатлари, 300 туп ўрк, кўпіл берак терак кучатлари япроқ еди.

9 май куни ўтган тадбирда шоирнинг ўртодашлари, муҳислари, ёру бирордлари шоир хайкални пойга гуллар кўйидилар, шеърларидан ўқидилар. Шоирнинг ўзи шеър ўқиган хужжатли кинопавха намоиш килингани, майдон узра шоирнинг овози янраганда тадбир иштироқчиларини ҳажонга солди.

Тадбир катнашчилари Ҳамид Олимжон музейига ташриф бўйордилар. Энди бу музей Ҳамид Олимжон ва Зулфияхоним номлари билан атталмокда.

— Отамиз бор-йўги 35 йил умр кўрдилар. Колган ҳаётлари – у киши яратган оловли мисраларда ва дарёдек ўйқо қалбларда ўзаш келмокда, – дейди шоирнинг кизи Ҳулқар оли Олимжонова. — Мен шу хайкални пойда туриб, азиз азимиз, жиззахликларнинг ардокли ва садоқатли келини Зулфияхоним битган ушбу шеърни ўқигин кеди.

Не-не гўзан ёшликлар келар
Умри бокий ҳаёт йўлуда
Шандаҳа ҳам ўриклиар гуллар,
Сен бўласан диллар тўрида.

Алишер Бўронов

Ҳ.Олимжон кизи Ҳулқар билан.

(Боши 1-бетда.)

Ётган, муаллифнинг ўзи «Вакоев», замондошлари «Бобур» деб номлган машҳур комуний асаридан ҳам маҳсус илти-мослар билан нусхалар сўраб олишгани, халойикка осон булиши «учун» Форсинга келтурулгани мабъул. «Бобурнома» оқка кўчириган шоиртабы китоб, Фарҳи Хиравий, Ҳасанжоҳ Нисорий каби тазкиранавислар, «Акбарнома» муаллифи Абулфазл Аломмад ва башқа фоизил шеършунослар

Бобур девонининг мундарижаси, бадиияти хусусида юксас фикрлар билдирганлар.

Мустақил республиқамизда ҳам кейинги йиллари

Бобур асарларининг «Мубайин» таркибида «Китоб ул-сулот», «Китоб ул-ҳажъ...») нашр этишида, унинг ҳаёт ва иходий фольястига доир асарлар яратишда бирмунча хайрли ишлар амалга оширилди. Бирор Бобур таваллудининг 520 иллиги олдидан ўзбек бобуршунослиги олдида улкан вазифалар турибди. Бобурнинг «Тўла асарлар тўплами» нашри тайёрлаш шу муҳим вазифалардан дандири.

Айтиш керакки, бу борада ўзРФА Алишер Навои наимидаги Тил ва адабий институти Адабёт музей билан ҳамкорлик Республика фан-техника қўмитаси – гранти бўйича тайёрларлик ишларини боштаб юборган. Филология фанлари доктори, профессор С. Ҳасанов, филология фанлари номзодлари – К. Эргашев, Ж. Жўраев ва ушбу сатрлар муаллиfidан ишларни ўзбек тайёрлашади. Бобурнинг «Тўла асарлар тўплами»га тайёрлашади.

1 жилд. Девон. «Рисола Водид». Бу жилд шеърнингнинг газал, рубий, китъа, тукъ, фард, муаммад турларидан Бобур колдириган гўзал мөрсомни ҳам мурожа оширилди.

II жилд. Девон. «Мубайин». Бобуршунослиди санамати оид рисолалари борлиги айтилади. Аммо асарларнинг матнлари ҳозирча.

III жилд. Девон. «Рисола Водид». Бу жилд шеърнингнинг газал, рубий, китъа, тукъ, фард, муаммад турларидан Бобур колдириган гўзал мурожа оширилди.

IV жилд. Девон. «Мубайин». Бобуршунослиди санамати оид рисолалари борлиги айтилади. Айрим манбаларда Бобурнинг лойиха-режада зикр этилган бу асарларнинг матнлари кимматли маъмуротлар келтирилди.

Хар бир жилд учун иҳамат тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Абдурашид АБДУРАФУРОВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган фан орбоби

шариат, фикр, фалсафа, тасаввuf, иқтиносидёт...) бўйича муҳим масалаларни қамраб олади.

«Мубайин»нинг муаллиф даврида кўчирилган нусхалари аникланмаган. ЎзРФА Шарқи-хоснислиқ институти китоб хазиналарида XVI-XVIII асрларга оид кўлэзмаларнинг ўзаро қиёсий таҳлили орқали тикланган матн бор «Тула асарлар тўплами» таркибидан Бобур мөрсомида шу мурасимни ҳам бу жилдан ўрнлайди.

Бобур мөрсомининг муҳим қисмини ташкил этивчи шоир шеърнингнинг нашрига тайёрлашада Хиндистон китоб хазинасидан, Париж Миллий музейдада саклангаётган беш кўлёзма, шунингдек, Калкутта, Санкт-Петербург ва Кобул нашрлари асос килиб олинган. Илмий тургун Лондондаги «Индиа Оф-

фис» кутубхонасида сақлаётган, Хиндистонда хижрий 1190–милодий 1776 йили кўчирилган кўлёзмасини ҳам кимистади тадқикот. Бу асарнинг имлама музаммалар, изоҳларда чалинилар келиб оширилди. Айрим тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Хар бир жилд учун иҳамат тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Айрим манбаларда Бобурнинг лойиха-режада зикр этилган бу асарларнинг матнлари кимматли маъмуротлар келтирилди.

Хар бир жилд учун иҳамат тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Абдурашид АБДУРАФУРОВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган фан орбоби

ўтган ва замондош ҳалам ахларли меросларидан кўпдан-куп намуналар келтириб, уларнинг вази-хусусиятларидан ўзбек шоирнингнинг кимистади тадқикот. Бу асарнинг имлама музаммалар, изоҳларда чалинилар келиб оширилди. Айрим тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Хар бир жилд учун иҳамат тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Айрим манбаларда Бобурнинг лойиха-режада зикр этилган бу асарларнинг матнлари кимматли маъмуротлар келтирилди.

Хар бир жилд учун иҳамат тадқикот, мустақил илмий шарҳ, изоҳлар ҳамда ҳалт, эзаб, қабила, ургу, кишилар номлари, жуғориёт атамалар, ўсимликлар дунёси, хайвонат оламига оид ва башқа зарурӣ кўрсаткичлар тузилиб, иловча.

Абдурашид АБДУРАФУРОВ,
Ўзбекистон Республикасида
хизмат кўрсатган фан орбоби

Истикмол даври агадиёти

Дарҳақиат, ўзбек қиёфасини белгилови хусусиятлар, аввало, унинг барғирикнеглиги билан боғлиқлар. Серфарзанд, болажон ўзбек бола-бакрларни билишни ўзига санағатида этибилир. Айниқса «янтоқлар кўшиқ» озодлик, эрк учун кураш туйғулари етакчилик килиши билан ажрали туриди.

Айниқса «янтоқлар кўшиқ» озодлик, эрк учун кураш туйғулари етакчилик килиши билан ажрали туриди.

Шу ўрнда мархум бирордамиз, истебодидни шоир Ҳамза Имонбердиннинг «Алла» шеъридаги кўйидаги мисралар таънилнишни айтади. Гарчи ўёвуз саҳро «сувизиликдан сўлиш»га, «тармисел»нинг ўти шамолларни таънилнишни аста-секин ўлимга маҳкум этилган бўлса-да, бирор «янтоқлар»нинг чукур шоирини ўзига санағатида этибилир.

ЖУМ БОЛА МЕХМОНӢ

ОДДИЙ ИШ
КУНЛАРИДА

Бу театрнинг иш кунлари бошқа ергалиардан ишчалик фарқ қўймайди. Масалан, ишга эрта келиб кеч кайтадиган, кеч келиб эртарок кетадиган хизматчилар бу ерда ҳам учраб туради.

Шундай килиб одатда-гидек иш куни бошланади.

Одатдагидек, биринчи бўлиб театромизнинг бадий раҳбари, Узбекистон халқ артисти Эргаш Каримов этиб келади. Бунга ҳамма кўнигик кетган. Чунки Эргаш ака азалдан шунака. Ҳар куни эрталабдан бир даста янги газеталарни кўлтигига кистириб келиб, «шифобахш гўйчлар» аралаттирилган чойни дамлаб олиб, мутолаа килмагунча кўнгли жойига тушмайди.

Кейин худди саҳарлаб уйдан кувингандай режиссер асистенти Абдурашид Жўраев этиб келади. Очигини айтганда, бу йигитда гап кўп. Ручко, учиргичдан тортиб, камералару, кассеталарга ҳаммасига шу йигит баълогардон. Усиз иш тўхтаб коллади. Шунинг учун ҳам Эргаш ака уни ҳамиша «Сени туктсан оннага раҳмат», — деб дуо килиб юрадилар.

Ана шундан кейин астасекин бошканлар ҳам узункса бўлиб килиб кела бошлади.

Мусика мухаррири Ахмаджон Рузиве пишиллаганча магнитофонини кавлештиради ва зумтый кулопларни коматга кетириб кўшик янграйди. Шундан маълум бўлади, у кишингин иш фаолияти бошланди.

Таникли телережиссер Толиб ҳожи Ҳамид ҳожи ўғли ката гачкан кўни мудрайди. У киши саҳарлаб Андикондан қайтган. Йўл азоби киёфасидан шундоккуна сезилип турди.

Бошқа бир тажрибали режиссерим Рустам Курбонов эса ҳали кўринмайди. Ҳар куни уйга, Тўйтепага бориб-келиб туришнинг ўзи бўладими? Лекин у катъятилийигит, барбири тушгача бўлсам ишга этиб келади. Яна бошқа бир режиссерим Рихсивон Мирзарахимов билан асистент Нуриддин Камолов эшик-

дан килиб келишади, ҳамма билан ҳол-ахвол сўрашиб, яна аллақадека чикиб кетишиади.

Театр «отaxon»ларидан Эргаш Раимов эса бир пўёла чой устидаги кечаги хотирапларни келган жойидан давом этишиади.

Рассомимиз Махмуд Эшонков эса ўрниндик ёнидаги пастакини курси устига энгашган кўни янги кўрсатув учун суратлар чизиш билан банд. Дўстим бояқишининг нахонаси, но ишустоли бор. Шунинг учун кимнинг жойи бўш бўлса, ўша ерга ўтириб олиб сурат чизишага киришиади. «Хажчи» — расомга шунисимиз тузук, — хазилашаман унга. — Агар

шундай килиб иш куни бошланади.

Янын интермедиа, янги миниатюралар билан танишув, матнлар тайёрлаш, роллар тақсимлаш, кўй-кўшиклар ташлаш ва ёқазо ва хоказолар... Энди бўёғи «Фирменний сектет»...

СУРАТГА ОЛИШ
КУНЛАРИ

Бу театрда суратга олиш жараёни худди сафарга отланадиган ёки янги ўтигайтган одамларнинг тарадудини эслатади. Ҳамма шошган, ҳорвилцан...

— Кассеталар қани, Абдура-

шиди:

— На всякий случай, юриб-ман!

— Ролимизнинг тайини бўлмасам келавердик, — кулади Турдебек ака.

— Яхши килибиз, кайси бир миниатюрода у ёқдан — бу ёқка ўтиб юрадиган одам рол бор. Заб келибиз-да!

— Сўзи ўйки? — сўрайди Турдебек ака.

— Бор. Уч-тўрт марта сигарет сўрайди.

— Бормисиз, Ҳусанбой, мингил бўлді-я, кўришмаганимизга? — шогирдига кучони очади Эргаш Каримов.

— Кассеталар қани, Абдура-

«ЎЗИМИЗНИНГ» «ТМТ»

(Ҳазил-репортаж)

ўзингиз кулгили ахволда бўлмасангиз, суратларнинг кулгили чиқмайди». Махмуджон менги жавобан одатдагидек ижайи кўяди.

Театр маъмурлари Бекзод билан Олимжон эса ёзик олдиради зина тесадидан бери келмайдилар. Уларни тушуни мумкин. Иквалири ҳам бўйдик. Ташқаридан эса ўзикун қизлар уёндан — бу ёқка ўтиб туришиади.

Нижоят, театр бир калқиб ташгандек бўлади. Бу «шef» — «Телеминиатюралар театри»нинг раҳбари Сайдулла Сайдулланинг килиб келганидан дарак беради.

Ҳамма билан кўришиб чиқиб, сигарет тутатади ва тутин ияндан сўрайди:

— Эркин кўринмайдими?

— Мен шу ердаман, Сайдулла ака, — дейман мен ҳам сигарет тутунига кўмилганча ўти-парканман.

— Ҳа, шу ердамисан? — дей-ди у киши ва кўшиб кўди. — Жойингда бўлиб турганди! Кидиргандга тополмайман.

Ҳали газета, ҳали журнал редакцияларида юрганинг юрган!

— Иш борми? — сўрайман ияндан.

— Қизиқсан, ўйк бўлса, чиқиб колади-да! — дейди у киши.

Шу пайт кўнгироқ жирингандай. Оламан. Илҳом Зойир, у билан гаплашади бўлмасимдан ташқаридан Акбар Юнусовинг «Эркин»лаб бакирганин эшилтилади. Унинг интермедиасини кайтариб берамон, кочаман. Яхшиям ўртада панжара бор. Бўймаса, «Нега ҳамманини кўйилади-ю, менини ўйк» деб ёқдан олишдан ҳам тоймайди.

Ана шу ола-тасир орасида эшик очибди, таниш киёфалар килиб келадилар. Булар энди бўлажак миниатюраларнинг ижорчи-қарашонлари: Равшан Солиҳов, Диас Рахматов, Турсебик Содиков, Ҳусан Мусабоев, Ҳайтали Низомиддинов ва бошқалар.

— Э, Равшанхон, кўрсаттанига шукур! — уларга пешвожи чиқибди Эргаш Каримов.

— Ассалому алау-йўм! — кўпини кўксига кўйб жилмайди. Айниска, охирги иккита миниатюра бакувват. Юки бор. «Чакиб» олади...

— Илоҳим ҳамиши шундок бўйсиз, — дейди Эргаш Каримов жилмайиб.

— Диас ака қалайсиз?

— Диас ака муғомирона кўз тоймайди.

— Йўй-е, кечак кечқурин бирга эдик-ку, уста? — кўзларни ипприратади Ҳусанбой.

— Э, шунакамиди, ўша даврада сиз ҳам бор эдингизми? Эс курғуҳам...

— Кани, хой, актёrlарни чакирилгандар, ке-етди-ик...

— Орадан чорак соат ўтартмас кетган кетади, колган колади. Ҳаммаёв тинчиди.

— Бўлақолинглар, бўлақолинглар, мошина кутиб келиди, — дейди Рихсивон Мирзарахимов.

— Олим қани?

— Соколи, калким, тайёрлаб кўпинага чиқиб кетган.

— Оббо, шуни кечак тайёрлаб кўпинага чиқмасиди? — Максимжон эсадан чиқмасади бас!

— Битта эски, пачоқ челак хам керак экан.

— Э, униси ўша ёқда топи-лар...

— Махмуджон кўрмадингарларни каралашади, сарлавҳаларни кеараг кўйди экан?

— Эркин акага айтингандай, интермедиядан яна иккиси нусха керак экан. Артистлар ўйида эсадан чиқирилди.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.

— Башка нусха ўйк! Гоҳ ийотишади, гоҳ уйда колдириб келишиади! — бакираман мен ичкаридан.